

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Det nordiska symposiet för ikonografi på Julita 1970
Karling, Sten
Fornvännen 1971(66), s. 118-119
http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1971_118
Ingår i: samlar.raa.se

Det nordiska symposiet för ikonografi på Julita 1970

På inbjudan av Institut for Dansk Kirkehistorie i Köpenhamn ägde i september 1968 ett symposium rum på Hindsgavls slott i Danmark för överläggningar kring principerna för ikonografisk registrering av medeltida kalkmålningar i Nordens kyrkor. Symposiet stod under ledning av dr Knud Banning vid nämnda institut samt professorn i konsthistoria vid Aarhus universitet Otto Norn. Till överläggningarna hade inbjudits kyrko- och konsthistoriker från Danmark, Norge och Sverige. På programmet stod föredrag belysande olika ikonografiska problem samt studium av kalkmålningar i kyrkor på Fyen och Jylland. En central plats i symposiets arbete hade den »registrant» som dr Banning och hans unga medarbetare åstadkommit, dvs. en systematiskt uppordnad förteckning inklusive fullständig fotografering av kalkmålningar i Danmark. Principerna för materialets registrering spelade en stor roll vid diskussionerna och gav anledning till inlägg som många gånger utformade sig till ikonografiska och stilhistoriska djupdykningar i medeltidens konsthistoria. De deltagande i Hindsgavlsymposiet hade blott en mening beträffande betydelsen för forskningen av en ikonografisk systematisk registrering i bild och text samt att arbetet av denna art ej minst med hänsyn till hotande monumentförstörelse borde intensifieras. Helst borde gemensamma riktlinjer uppdragas för en samordning av arbetet på nordisk botten. Vid mötets avslutning ombads de svenska delegaterna att söka åstadkomma en liknande sammankomst 1970. En kommitté för detta uppdrag tillsattes med undertecknad som ordförande.

Sedan Nordisk Kulturfond efter ansökan genom ett anslag gjort det möjligt att förverkliga planerna kunde ett symposium för ikonografisk forskning och registrering med deltagare från de nordiska länderna anordnas på Julita slott under tiden den 24-27 augusti 1970. Genom tillmötesgående från stiftelsen Nordiska museet kunde Julita slott disponeras för ändamålet. Till symposiets lyckliga genomförande bidrog i hög grad det arbete som intendenten fil. lic. Christian Axel-Nilsson nedlade på att iordningställa lokaler för föredrag, samvaro och inkvartering samt den smidighet och effektivitet varmed fil. mag. Mereth Lindgren handhade de organisatoriska omsorgerna. Vitterhetsakademien hade genom ett anslag gjort det möjligt att utöka antalet svenska deltagare, vilka härigenom kom att uppgå till ett tjugotal forskare av olika generationer, som nalkats de ikonografiska problemen från skilda håll. Visserligen kunde man med beklagande konstatera att några förtjänta forskare inte kunnat infinna sig men å andra sidan gav de svenska deltagarna ett mycket starkt intryck av forskningsinriktningens aktualitet såväl vid de konstvetenskapliga institutionerna vid universitetet som vid museerna och ej minst vid Sveriges Kyrkor.

Från Danmark hade tio deltagare infunnit sig med dr Knud Banning i spetsen för en skara yngre, ikonografiskt inriktade teologer. Den danska konstforskningen representerades av professor Else Kai-Sass, dr Erik Moltke vid Danmarks Kirker samt universitetsadjunkten Ulla Haastrup jämte magistrarna Inger-Liise Kolstrup

och Dorte Lorentzen. En lika stor skara hade anlänt från Norge. Bland kyrkohistorikerna märktes professor Einar Molland vid Oslo universitet och bland konsthistorikerna förste konservator Martin Blindheim, antikvarie Sigrid Christie samt docent Per Jonas Nordhagen representerande olika verksamhetsgrenar och specialintressen. Finland var också företrätt denna gång. Finlands kyrkor representerades sålunda av sin medarbetare mag. Tove Riska och konsthistoriska institutionen vid Åbo akademi av docenten, numera professorn Sixten Ringbom.

Sedan förhandlingarna inletts och intendenten Axel-Nilsson orienterat i Julitas historia lämnade professor Armin Tuulse en skildring av den ikonografiska forskningens historia i Sverige. Redogörelse för hur det ikonografiska registreringsarbetet är upplagt i de nordiska länderna lämnades av Knud Banning och Mads Björn Jörgensen för Danmarks del, av Sigrid Christie för Norges och av Mereth Lindgren för Sveriges vidkommande. Större delen av symposiets program utgjordes av föredrag, varvid en rad mycket intressanta iakttagelser och forskningsresultat kunde redovisas. Utrymmet tillåter inte att jag här går in på alla de nyheter som presenterades. Jag får hänvisa till den stencilerade redogörelse med sammanfattningar av föredragen som redigerats av fil. lic. Marian Ullén med biträde av fil. lic. Jan Svanberg och som är tillgänglig på de i ämnet engagerade institutionerna och som i begränsad utsträckning kan rekvideras från Institutionen för konstvetenskap vid Stockholms universitet. Om avsikten kan förverkligas kommer ett antal av de vid symposiet framlagda forskningsresultaten att i sin helhet publiceras i en särskild skrift.

Föredragen och de därtill anknypande diskussionerna gav en livlig föreställning om den aktivitet som kännetecknar den ikonografiska forskningen i Norden. Deltagarna fick även tillfälle att diskutera konsthistoriska och ikonografiska problem inför muralmålningarna i Floda, Sköldinge, Flen och Torshälla kyrkor liksom inför de kryptiska skulpturfragmenten i Torpa och Tumbo.

I samband med de överläggningar som fördes beträffande de organisatoriska och tekniska problem som är förknippade med registreringsarbetet tillsattes en kommitté med uppgift att uppdra gemensamma nordiska riktlinjer för det fortsatta arbetet. De norska deltagarna meddelade vid symposiets avslutande att de hade för avsikt att söka åstadkomma ett liknande forskarmöte i Norge 1972. Början synes härmed vara gjord till ett regelbundet nordiskt utbyte till forskningens och kulturminnesvårdens fromma.

Sten Karling